

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL**शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः**

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Sahitya
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	साहित्यम्-01	Total Hours	60
Subject Code	4101	Total Credits	04
Subject Type	Major -4101 Minor-4401	Paper No	01 & 04

Name of the Text Book :- दशरूपकम् (तृतीय-चतुर्थी प्रकाशौ)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">- दशरूपकाणां लक्षणात्मकः परिचयः भवेत् ।- रसस्वरूपज्ञानं भवेत् ।- शान्तरसखण्डनज्ञानं भवेत् ।- रसभेदज्ञानं भवेत् ।- नाट्यवृत्तीनां व्यभिचारिभावादीनां च ज्ञानं भवेत् ।
---	--

COURSE CONTENT

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	तृतीयप्रकाशस्य १ तः ३८ कारिकाः	25	15	1
2	तृतीयप्रकाशस्य ३९ तः ७६ कारिकाः	25	15	1
3	चतुर्थप्रकाशस्य १ तः ४३ कारिकाः	25	15	1
4	चतुर्थप्रकाशस्य ४४ तः समाप्तिं यावत्	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">- दशरूपकाणां लक्षणात्मकः परिचयः भविष्यति ।- रसस्वरूपज्ञानं भविष्यति ।- शान्तरसखण्डनज्ञानं भविष्यति ।- रसभेदज्ञानं भविष्यति ।- नाट्यवृत्तीनां व्यभिचारिभावादीनां च ज्ञानं भविष्यति ।
-----------------------	---

References:	<ol style="list-style-type: none">1 धनञ्जयविरचितं दशरूपकम्, सम्पादकः – लोकमणि दाहाल, चौखम्बा प्रकाशन2 धनञ्जयविरचितं दशरूपकम्, सम्पादकः – भोलाशंकर व्यास, चौखम्बा प्रकाशन3 धनञ्जयविरचितं दशरूपकम्, गुजराती भाषान्तर सहित, सरस्वती पुस्तक भंडार
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Sahitya
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	साहित्यम्-01	Total Hours	60
Subject Code	4201	Total Credits	04
Subject Type	Major 4201	Paper No	02

Name of the Text Book :- बोधायनविरचितं भगवदज्जुकीयम् (प्रहसनम्) सम्पूर्णम्

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">- प्रहसनस्य स्वरूपं लक्षणं च ज्ञायेत ।- बोधायनस्य जीवनपरिचयः भवेत् ।- हास्यरसप्रकाराः ज्ञायेरन् ।- प्रहसने पात्राणां वैशिष्ट्यं ज्ञायेत ।- तत्कालीन समाजदर्शनं भवेत् ।- हास्यरसास्वादः भवेत् ।- संवादस्य वैशिष्ट्यं ज्ञायेत ।
---	---

COURSE CONTENT

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः, ग्रन्थस्य वैशिष्ट्यम्, प्रहसनस्य लक्षणानि, भगवदज्जुकीयस्य प्रहसनत्वेन मूल्याङ्कनं च	25	15	1
2	भगवदज्जुकीयम् – आरम्भतः द्वादशं पद्यं यावत्	25	15	1
3	भगवदज्जुकीयम् – द्वादशपद्यान्त-संवादतः चतुर्विंशं पद्यं यावत्	25	15	1
4	भगवदज्जुकीयम् – चतुर्विंशपद्यान्त-संवादतः आन्तं यावत्	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">- प्रहसनस्य स्वरूपज्ञानं लक्षणज्ञानं च ज्ञास्यते ।- भगवदज्जुकीयकर्तुः परिचयः भविष्यति ।- हास्यरसप्रकारज्ञानं भविष्यति ।- तत्कालीन समाजदर्शनं भविष्यति ।- प्रहसने पात्राणां वैशिष्ट्यज्ञानं भविष्यति ।- हास्यरसास्वादः भविष्यति ।- संवादस्य वैशिष्ट्यज्ञानं भविष्यति ।
-----------------------	---

References:	1 बोधायनविरचितं भगवदज्जुकीयं प्रहसनम्, सम्पादकः – प्रो. कमलेश कुमार चोकसी, सरस्वती पुस्तक भण्डार, अमदावाद 2 बोधायनविरचितं भगवदज्जुकीयं प्रहसनम्, सम्पादकः – प्रभाकर शास्त्री, मणिमंजरी प्रकाशन, हैदराबाद
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Sahitya
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	साहित्यम्-01	Total Hours	60
Subject Code	4301	Total Credits	04
Subject Type	Major 4301	Paper No	03

Name of the Text Book :- प्रास्ताविकविलासः

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">- अन्योक्तिकाव्यविधायां प्रतीकानां महत्त्वज्ञानं भवेत् ।- अन्योक्तिमाध्यमेन भावात्मकतायाः विकासः सम्भवेत् ।- हंस-गज-कोकिलादिश्रेष्ठानां स्वभावज्ञानं भवेत् ।- नीतिरीतिज्ञानं भवेत् ।- काव्यरसास्वादः सम्भवेत् ।
---	---

COURSE CONTENT

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	प्रास्ताविकविलासस्य ४६ तः ६५ पद्यानि।	25	15	1
2	प्रास्ताविकविलासस्य ६६ तः ८५ पद्यानि।	25	15	1
3	प्रास्ताविकविलासस्य ८६ तः १०५ पद्यानि।	25	15	1
4	प्रास्ताविकविलासस्य १०६ तः अन्तं यावत् पद्यानि।	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">- अन्योक्तिकाव्यविधायां प्रतीकानां महत्त्वज्ञानम्।- अन्योक्तिमाध्यमेन भावात्मकतायाः विकासः।- हंस-गज-कोकिलादिश्रेष्ठानां स्वभावज्ञानम्।- नीतिरीतिज्ञानम्।- काव्यरसास्वादः।
-----------------------	---

References:	<ol style="list-style-type: none">1 पण्डितराजजगन्नाथविरचितः भामिनीविलासः (तत्र प्रास्ताविकविलासः), वेङ्कटेश्वर प्रेस, खेमराज कृष्णदास, मुंबई2 पण्डितराजजगन्नाथविरचितः भामिनीविलासः (तत्र प्रास्ताविकविलासः), उस्मानिया युनिवर्सिटी, हैदराबाद3 पण्डितराजजगन्नाथविरचितः भामिनीविलासः (तत्र प्रास्ताविकविलासः), चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Ved Vedang
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	वेदः-02	Total Hours	60
Subject Code	4102	Total Credits	04
Subject Type	Major -4102 Minor-4402	Paper No	01 & 04

Name of the Text Book :- वेदभाष्यकाराः, काण्वसंहिता भाष्यभूमिका

Course Objectives Student will be able to	प्रश्नपत्रेऽस्मिन् पूर्वपाश्चात्य-वेदभाष्यकाराणां परिचयेन वेदार्थप्रवृत्तिनिमित्तानि आधारतत्त्वानि च पूर्वपाश्चात्यविद्वद्भिः अवलम्ब्य छात्रैरवगम्यन्ते येनात्र तुलनात्मक-शोधप्रवृत्तिरुपजायते छात्रेष्विति प्रयोजनं फलञ्च ।
--	--

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	प्राच्यभाष्यकाराः	25	15	1
2	पाश्चात्यभाष्यकाराः	25	15	1
3	सायणाचार्यकृता काण्वसंहिताभाष्यभूमिका(अर्धभागं यावत्)	25	15	1
4	सायणाचार्यकृता काण्वसंहिताभाष्यभूमिका(अर्धभागतः - पूर्णभागं यावत्)	25	15	1

Course Outcome	● प्रश्नपत्रेऽस्मिन् पूर्वपाश्चात्य-वेदभाष्यकाराणां परिचयेन वेदार्थप्रवृत्तिनिमित्तानि आधारतत्त्वानि च पूर्वपाश्चात्यविद्वद्भिः अवलम्ब्य छात्रैरवगम्यन्ते येनात्र तुलनात्मक-शोधप्रवृत्तिरुपजायते छात्रेष्विति प्रयोजनं फलञ्च ।
----------------	--

References:	1. केचन वेद भाष्यकाराः धर्ममनीषिणश्च, नवजीवन पब्लिकेशन, नवजीवन काम्प्लेक्स, निवाई, जयपुर-२०१७, Ph-01438-222127, 228377 2. वैदिक साहित्य और संस्कृति, आचार्य बलदेव उपाध्याय, शारदा संस्थान, 37 बी., रवीन्द्रपुरी, दुर्गाकुण्ड, वाराणसी 221005 । 3. चतुर्वेदभाष्यभूमिका
-------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL**शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः**

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Ved Vedang
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	वेदः-02	Total Hours	60
Subject Code	4202	Total Credits	04
Subject Type	Major 4202	Paper No	02

Name of the Text Book :- यास्ककृतनिरुक्तम्

Course Objectives Student will be able to	शास्त्रिकक्षायामेव भारतीयभाषाविज्ञानेन सह छात्राः परिचिताः भवन्ति, वेदार्थप्रक्रियाः निरुक्तिशैल्या निर्वचनशैल्या च ते परिचिता भवेयुः विशेषवैदिकपदानामर्थावगमने च छात्राः रुचिशीलाः भवेयुः ।
---	--

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	यास्ककृतनिरुक्तस्य प्रथमाध्यायस्य प्रथमद्वितीय पादौ ।	25	15	1
2	यास्ककृतनिरुक्तस्य प्रथमाध्यायस्य तृतीय चतुर्थ पादौ ।	25	15	1
3	यास्ककृतनिरुक्तस्य प्रथमाध्यायस्य पञ्चमषष्ठ पादौ ।	25	15	1
4	यास्ककृतनिरुक्तस्य द्वितीयाध्यायस्य प्रथमद्वितीयपादौ ।	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">शास्त्रिकक्षायामेव भारतीयभाषाविज्ञानेन सह छात्राः परिचिताः भवन्ति, वेदार्थप्रक्रियाः निरुक्तिशैल्या निर्वचनशैल्या च ते परिचिता भविष्यन्ति ।विशेषवैदिकपदानामर्थावगमने च छात्राः रुचिशीलाः भविष्यन्ती फलमस्य ग्रन्थस्यास्मिन् प्रश्नपत्रपाठनेन ।
-----------------------	---

References:	<ol style="list-style-type: none">निरुक्तम्, दुर्गाचार्यकृत-ऋज्वर्थाख्यव्याख्यानसुसारिण्या श्रीमुकुन्दशर्मणा निरुक्तविवृत्या सह प्रकाशितम्, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, 38 यू.ए., बंगालोरोड, जवाहरनगर, दिल्ली 110007.The Nighantu and the Nirukta of Sri Yaskacharya, Lakshman Sarup, MLBD, 41 U.A., Bungalow Road, Jawahar Nagar, Delhi 110007.निरुक्तम्, डा. उमाशङ्करशर्मा 'ऋषि', चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी 221001.हिन्दी-निरुक्त (1, 2, 7 अध्याय), डा. कपिलदेवशास्त्री, साहित्यभण्डार, सुभाष बाजार, मेरठ 250002 ।The Etymologies of Yaska, Siddheswar Varma, Vishveshvarananda Institute Publication, VVRI, Sadhu Ashram, Hoshiarpur, Punjab.Yaska's Nirukta and the Science of Etymology: An Historical and Oriental Survey, Bishnupada Bhattacharya, Firma K. L. Mukhopadhyay, Calcutta.Critical Studies in the Phonetic Observations of Indian Grammarians, Siddheshwar Varma, Munshi Ram Manohar Lal Oriental Publishers and Booksellers, Nai Sarak, Delhi 6.A Practical Vedic Dictionary, Surya Kanta, Oxford University Press, USA.Vedic Index of Names and Subjects (Vol. I & II), A. A. Macdonell and A. B. Keith, MLBD, Delhi 110007.वैदिक कोश (भाग 1, 2, 3), पं चन्द्रशेखर उपाध्याय एवं अनिल कुमार उपाध्याय, नाग प्रकाशक, 11 ए/यू. ए., जवाहर नगर, दिल्ली 110007 ।
--------------------	--

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL**शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः**

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Ved Vedang
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	वेदः-02	Total Hours	60
Subject Code	4302	Total Credits	04
Subject Type	Major 4302	Paper No	3

Name of the Text Book :-

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">- यज्ञस्य परिभाषा-प्रकाराणां ज्ञानं भवेत् ।- श्रौतयज्ञानां महत्त्वस्य च ज्ञानं भवेत् ।- विविधकुण्डज्ञानं भवेत् ।- विविधमन्त्राणां ज्ञानं भवेत् ।
---	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	यज्ञस्य परिभाषा, प्रकाराः, महत्त्वञ्च	25	15	1
2	विविधश्रौतयज्ञानां महत्त्वं परिचयश्च	25	15	1
3	कुण्डमण्डपपरिचयः	25	15	1
4	मन्त्रसंहिता-१ तः १२५ मन्त्राः	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• यज्ञस्य परिभाषा-प्रकाराणां ज्ञानं भविष्यति।• श्रौतयज्ञानां महत्त्वस्य च ज्ञानं भविष्यति।• विविधकुण्डज्ञानं भविष्यति।• विविधमन्त्राणां ज्ञानं भविष्यति।
References:	<ol style="list-style-type: none">1. यज्ञमीमांसा, चौखम्बा प्रकाशन2. श्रौतयज्ञपरिचयः, चौखम्बा प्रकाशन3. कुण्डमण्डपसिद्धिः, लक्ष्मीशङ्करशुक्ल, वडोदरा4. मन्त्रसंहिता, चौखम्बा प्रकाशन

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Puran
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	पुराणेतिहासः-03	Total Hours	60
Subject Code	4103	Total Credits	04
Subject Type	Major -4103 Minor-4403	Paper No	01 & 04

Name of the Text Book :- श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, तृतीयः स्कन्धः(नियताध्यायाः)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">• भगवान्-भक्तयोः सम्बन्धं ज्ञानं भवेत् ।• सृष्टिप्रक्रियायाः विस्तृतं रूपं ज्ञायेरन् ।• साङ्ख्य-योगदर्शनस्य परिचयः भवेत् ।• पुत्रोऽपि मातरं पाठयतीति प्रसङ्गेन ज्ञानस्य महत्त्वं ज्ञायेरन् ।
---	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	तृतीयः स्कन्धः, अध्यायाः १ तः ६	25	15	1
2	अध्यायाः २३ तः २५	25	15	1
3	अध्यायाः २८ तः २९	25	15	1
4	अध्यायाः ३० तः ३३	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• उद्धवविदुरयोः सङ्गमेन भक्तगुणानां बोधः ।• नवविध-दशविधसृष्टिवर्णनेन जगतः परिचयः ।• कपिलोपाख्यानेन साङ्ख्य-योगदर्शनस्य परिचयः ।• विदुर-मैत्रेयसंवादेन ज्ञानभक्तयोः महत्त्वम् ।
-----------------------	---

References:	<ol style="list-style-type: none">1. अनेकटीकोपेतभागवतम् ।2. श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, गीताप्रेस गोरखपुर प्रकाशनम् ।3. श्रीशुकसंहिता ।
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL**शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः**

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Puran
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	पुराणेतिहासः-03	Total Hours	60
Subject Code	4203	Total Credits	04
Subject Type	Major 4203	Paper No	02

Name of the Text Book :- महाभारतम्, नलोपाख्यानम् (५२ तः ६६ अध्यायाः)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">विशालकायस्य ग्रन्थस्य महाभारतस्य परिचयः ।वेदव्यासस्य कर्मनिष्ठां शास्त्रनिष्ठां च ज्ञायेरन् ।'यन्न भारते तन्न भारते तस्य प्रत्यक्षं प्रमाणम् ।पुराणेतिहासयोः भेदः इतिहासत्वेन परिचयः ।महाभारतग्रन्थस्य परिचयः ।
---	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	नलोपाख्यानम्, अध्यायाः ५२ तः ५६	25	15	1
2	अध्यायाः ५७ तः ५९	25	15	1
3	अध्यायाः ६० तः ६२	25	15	1
4	अध्यायाः ६३ तः ६६	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">गुणानां ग्रहणं कर्तव्यं न तु बाह्यरूपस्य तस्य प्रमाणं भविष्यति ।सत्युगस्य चरित्रपठनेन तत्कालीनसमाजस्य दर्शनं भविष्यति ।दाम्पत्यजीवने परस्परं समर्पणं महत्त्वपूर्णं वर्तते तस्य बोधः भविष्यति ।हंसस्य पात्रेण पशु-पक्षीणां मानवजीवने योगदानं तस्य प्रमाणं भविष्यति ।
-----------------------	--

References:	<ol style="list-style-type: none">भाण्डारकर ऑरिएण्टल इन्स्टिट्यूट ऑफ पुणेमहाभारतम्, गीताप्रेस गोरखपुर
--------------------	--

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL**शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः**

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Puran
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	पुराणेतिहासः-03	Total Hours	60
Subject Code	4303	Total Credits	04
Subject Type	Major 4303	Paper No	03

Name of the Text Book :- महाभारते उद्योगपर्व (प्रजागर- एवं सनत्सुजात -उपपर्वणि) अध्यायाः -३३ तः ४६

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">• महाभारतस्य परिचयो भवेत् ।• विदुरगीतायाः माहात्म्यं भवेत् ।• विदुरस्य उपदेशः प्रेरकः स्यात् ।• महाभारतान्तर्गतानां गीतानां पठनं भवेत् ।
---	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	महाभारतस्य संक्षिप्तपरिचयः - ३३ तः ३५	25	15	1
2	३६ तः ३८	25	15	1
3	३९ तः ४१	25	15	1
4	४२ तः ४६	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• स्वधर्मज्ञानाधारेण ब्रह्मविद्यां प्राप्स्यन्ति ।• गुणदोषयोः भेदं ज्ञास्यन्ति ।• विदुरगीताज्ञानाधारेण उत्तमः नागरिकः भविष्यति ।• महाभारतान्तर्गतानां गीतानां पठनेन संशोधनदृष्टिं प्राप्नुवन्ति ।• पुराणपरम्परां ज्ञास्यन्ति ।
-----------------------	--

References:	<ol style="list-style-type: none">1. पुराणविमर्शः ।2. पुराणपर्यालोचनम् ।3. महाभारतम् -तृतीयखण्डः - गीताप्रेस गोरखपुर ।4. महर्षिवेदव्यास विरचितमहाभारत-उद्योगपर्व-2, संपादकः- दिनकर जोषी, प्रकाशकः- प्रवीणपुस्तकभंडारः राजकोट5. शास्त्रपरिचयिका ।
--------------------	--

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Vyakaran
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	नव्यव्याकरणम्-04	Total Hours	60
Subject Code	4104	Total Credits	04
Subject Type	Major -4104 Minor-4404	Paper No	01 & 04

Name of the Text Book :- **वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी**

Course Objectives Student will be able to	1. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कृत्-प्रत्ययानां कर्त्तरि कारके विधानज्ञाने समर्थाः भवेयुः।
	2. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कर्त्तृभिन्ने कारके कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञाने समर्थाः भवेयुः।
	3. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः भावेऽर्थे कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञाने समर्थाः भवेयुः।
	4. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितानां विशेष पंक्तीनां (फक्कीनाम्) अर्थज्ञाने समर्थाः भवेयुः।
	5. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणप्रयोगे समर्थाः भवेयुः।
	6. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च प्रत्युदाहरणज्ञाने समर्थाः भवेयुः।
	7. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणेषु समन्वयज्ञाने प्रत्युदाहरणेषु समन्वयज्ञाने समर्थाः भवेयुः।

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	पूर्वकृदन्तप्रकरणम्- 3136 तः 3160 पर्यन्तम्।	25	15	1
2	पूर्वकृदन्तप्रकरणम्-उत्तरकृदन्तप्रकरणञ्च – 3161 तः 3185 पर्यन्तम्।	25	15	1
3	उत्तरकृदन्तप्रकरणम् – 3186 तः 3210 पर्यन्तम्।	25	15	1
4	उत्तरकृदन्तप्रकरणम् – 3211 तः 3232 पर्यन्तम्।	25	15	1

Course Outcome	1. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कृत्-प्रत्ययानां कर्त्तरि कारके विधानज्ञानम्।
	2. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कर्त्तृभिन्ने कारके कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञानम्।
	3. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः भावेऽर्थे कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञानम्।
	4. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितानां विशेषपंक्तीनां (फक्कीनाम्) ज्ञानम्।
	5. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणज्ञानम्।
	6. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च प्रत्युदाहरणज्ञानम्।
	7. पूर्वकृदन्तप्रकरण-उत्तरकृदन्तप्रकरणयोः निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणेषु समन्वयज्ञानं प्रत्युदाहरणेषु समन्वयज्ञानम्।

References:	1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनीसहिता, सम्पादकः - श्रीमद्भिरिधरशर्मा, श्रीपरमेश्वरानन्दशर्मा, मोतिलाल बनारसीदास, नई दिल्ली।
	2. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी श्रीधरमुखोल्लासिनी हिंदी व्याख्या-समन्विता, व्याख्याकारः - श्रीगोविन्दाचार्यः (7 खंड), चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
	3. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (मूल मात्र), सम्पादकः - गोपालदत्तपांडेयः, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी।
	4. लघुसिद्धान्तकौमुदी- भीमसेन शास्त्री
	5. कृत्प्रत्ययविमर्शः- प्रो. गोपबन्धुमिश्रः प्राप्तिस्थानम्- संस्कृतप्रचारपरिषद्, मारुतिमन्दिरम्, प्रकाशपुरी आरा (बिहार)-802301 अन्य प्राप्तिस्थान- चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी-221001। दूरभाष- 0542-2420404 चौखम्बा ओरियन्टलिया, वाराणसी-221001। दूरभाष- 0542-2333476, 2334356

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Vyakaran
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	नव्यव्याकरणम्-04	Total Hours	60
Subject Code	4204	Total Credits	04
Subject Type	Major 4204	Paper No	02

Name of the Text Book :- **वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी**

Course Objectives Student will be able to	<ol style="list-style-type: none"> 1. गिजन्तप्रकरणस्य 2575 तः नामधातुप्रकरणस्य 2677 यावत् पठितानां सूत्राणाम् अर्थज्ञानसम्पादने समर्थाः भवेयुः। 2. गिजन्तप्रकरणस्य 2575 तः नामधातुप्रकरणस्य 2677 यावत् पठितानां वार्तिकानाम् अर्थज्ञानसम्पादने समर्थाः भवेयुः। 3. गिजन्तप्रकरणस्य 2575 तः नामधातुप्रकरणस्य 2677 यावत् पठितानां पङ्क्तीनाम् (फक्कीकानाम्) अर्थज्ञानसम्पादने समर्थाः भवेयुः। 4. गिजन्तप्रकरणस्य 2575 तः नामधातुप्रकरणस्य 2677 यावत् पठितानाम् उदाहरणानां सूत्रस्य वार्तिकस्य च समन्वयपूर्वकं सिद्धिप्रक्रियायाः ज्ञानसम्पादने समर्थाः भवेयुः। 5. गिजन्तप्रकरणस्य 2575 तः नामधातुप्रकरणस्य 2677 यावत् पठितानां प्रत्युदाहरणानां सूत्रस्य वार्तिकस्य च प्रवृत्तेर्ज्ञानसम्पादने समर्थाः भवेयुः। 6. गिजन्तप्रकरणादारभ्य नामधातुप्रकरणं यावत् विशेषप्रक्रियायाः ज्ञानप्राप्ते समर्थाः भवेयुः।
---	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	गिजन्तप्रकरणम् – 2575 तः 2600 पर्यन्तम्।	25	15	1
2	गिजन्तप्रकरणं सन्नन्तप्रकरणञ्च – 2601 तः 2628 पर्यन्तम्।	25	15	1
3	यङन्तप्रकरणम् – 2629 तः 2649 पर्यन्तम्।	25	15	1
4	यङ्लुगन्तप्रकरणं नामधातुप्रकरणञ्च – 2650 तः 2677 पर्यन्तम्।	25	15	1

Course Outcome	<ol style="list-style-type: none"> 1. गिजन्तप्रकरणस्य 2575 तः नामधातुप्रकरणस्य 2677 यावत् पठितानां सूत्राणाम् अर्थज्ञानम्। 2. गिजन्तप्रकरणस्य 2575 तः नामधातुप्रकरणस्य 2677 यावत् पठितानां वार्तिकानाम् अर्थज्ञानम्। 3. गिजन्तप्रकरणस्य 2575 तः नामधातुप्रकरणस्य 2677 यावत् पठितानां पङ्क्तीनाम् (फक्कीकानाम्) अर्थज्ञानम्। 4. गिजन्तप्रकरणस्य 2575 तः नामधातुप्रकरणस्य 2677 यावत् पठितानाम् उदाहरणानां सूत्रस्य वार्तिकस्य च समन्वयपूर्वकं सिद्धिप्रक्रियायाः ज्ञानम्। 5. गिजन्तप्रकरणस्य 2575 तः नामधातुप्रकरणस्य 2677 यावत् पठितानां प्रत्युदाहरणानां सूत्रस्य वार्तिकस्य च प्रवृत्तेर्ज्ञानम्। 6. गिजन्तप्रकरणादारभ्य नामधातुप्रकरणं यावत् विशेषप्रक्रियायाः ज्ञानम्।
-----------------------	---

References:	<ol style="list-style-type: none"> 1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनीसहिता, सम्पादकः - श्रीमद्भिरिधरशर्मा, श्रीपरमेश्वरानन्दशर्मा, मोतिलाल बनारसीदास, नई दिल्ली। 2. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी श्रीधरमुखोल्लासिनी हिंदी व्याख्या-समन्विता, व्याख्याकारः - श्रीगोविन्दाचार्यः (7 खंड), चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी। 3. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (मूल मात्र), सम्पादक - गोपालदत्तपाण्डेयः, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी। 4. लघुसिद्धान्तकौमुदी- भीमसेनशास्त्री
--------------------	--

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL**शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः**

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Vyakaran
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	नव्यव्याकरणम्-04	Total Hours	60
Subject Code	4304	Total Credits	04
Subject Type	Major 4304	Paper No	03

Name of the Text Book :- **वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी**

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">बहुव्रीहिसमासप्रकरणस्य (सूत्रसंख्या – 829 तः 900) निर्धारितसूत्राणां अर्थज्ञानसम्पादनेन सह सिद्धिप्रक्रियायाः ज्ञानसम्पादने समर्थाः भवेयुः ।द्वन्द्वसमासप्रकरणस्य एकशेषप्रकरणस्य च (सूत्रसंख्या – 901 तः 939) निर्धारित सूत्रैः वार्तिकैश्च तत्तत्प्रत्ययानां ज्ञानसम्पादने समर्थाः भवेयुः ।सर्वसमासप्रकरणस्य अलुक्समासप्रकरणस्य च (सूत्रसंख्या – 940 तः 984) पठितानां सूत्राणां उदाहरणानां च समन्वयपूर्वकं सिद्धिप्रक्रियायाः ज्ञानसम्पादने समर्थाः भवेयुः ।
---	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	बहुव्रीहिसमासप्रकरणम् (सूत्रसंख्या – 829 तः 864)	25	15	1
2	बहुव्रीहिसमासप्रकरणम् (सूत्रसंख्या – 865 तः 900)	25	15	1
3	द्वन्द्वसमासप्रकरणम्, एकशेषप्रकरणम् (सूत्रसंख्या – 901 तः 939)	25	15	1
4	सर्वसमासप्रकरणम्, अलुक्समासप्रकरणम् (सूत्रसंख्या – 940 तः 984)	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">बहुव्रीहिसमासप्रकरणस्य सूत्र संख्या 829 तः 900 पर्यन्तं पठितानां सूत्राणाम् अर्थज्ञानम् ।द्वन्द्वसमासप्रकरणस्य एकशेषप्रकरणस्य च सूत्र संख्या 901 तः 939 पर्यन्तं पठितानां सूत्राणाम् अर्थज्ञानम् ।बहुव्रीहिसमासप्रकरणादारभ्य अलुक्समासप्रकरणं यावत् ससूत्रं प्रयोगाणाम् अभ्यासः ।
-----------------------	---

References:	<ol style="list-style-type: none">वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी बालमनोरमा-तत्वबोधिनीसहिता, सम्पादकः – श्रीमद्विरिधरशर्मा, श्रीपरमेश्वरानन्दशर्मा, मोतिलाल बनारसीदास, नई दिल्लीवैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (मूल मात्र) सम्पादकः – गोपालदत्त पाण्डेय, चोखम्बा विद्याभवन, वाराणसी ।
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL**शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः**

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Ved Vedang
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	Falit Jyotish -05	Total Hours	60
Subject Code	4105	Total Credits	04
Subject Type	Major -4105 Minor-4405	Paper No	01 & 04

Name of the Text Book :- बालबोधज्योतिषसारसमुच्चयः

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">• ज्योतिषशास्त्रस्य प्रारम्भिकज्ञानार्थम् ।• वास्तुमुहूर्त प्रारम्भिकज्ञानार्थम् ।• तीर्थयात्रामहूर्तज्ञानार्थम् ।• शुभाशुभयोगज्ञानार्थम् ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	सम्बत्सरादि पञ्चाङ्गविचारप्रकरणम्	25	15	1
2	शुभाशुभयोगज्ञानप्रकरणम्	25	15	1
3	तीर्थयात्राप्रकरणम्	25	15	1
4	वास्तुमुहूर्तविचारप्रकरणम्, शास्त्रार्थप्रकरणम्	25	15	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• ज्योतिषशास्त्रस्य प्रारम्भिकज्ञानं भविष्यति ।• वास्तुमुहूर्त प्रारम्भिकज्ञानं भविष्यति ।• तीर्थयात्रामहूर्तज्ञानं भविष्यति ।• शुभाशुभयोगज्ञानम् भविष्यति ।			
References:	➤ बालबोधज्योतिषसारसमुच्चयः, शास्त्री यज्ञदत्त दुर्गाशंकर ठाकर, शास्त्री दुर्गाशंकर संस्कृत पुस्तकालय, बालुक्श्वर संस्कृत पाठशाला, 29, बाणगंगा, मुंबई			

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL**शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः**

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Ved Vedang
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	Falit Jyotish -05	Total Hours	60
Subject Code	4205	Total Credits	04
Subject Type	Major 4205	Paper No	02

Name of the Text Book :- **ज्योतिषशास्त्रस्येतिहासः**

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">• ज्योतिषशास्त्रस्य परिचयज्ञानार्थम् ।• शास्त्रस्य प्राचीनस्वरूपज्ञानार्थम् ।• ज्योतिषशास्त्रस्य आचार्याणां परिचयज्ञानार्थम् ।• ज्योतिषस्य विविधेषु विभागेषु प्रतिपादितानां सिद्धान्तानां ज्ञानार्थम् ।• कालानुसारं सिद्धान्तानां समीक्षात्मकम् अध्ययनार्थम् ।
---	--

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	प्रारम्भतः वेदाङ्गत्वेन ज्योतिषमिति प्रकरणपर्यन्तम् सिद्धान्तस्कन्धस्य परिचयः	25	15	1
2	ज्योतिषस्य सिद्धान्तस्कन्धतः ज्योतिषस्य संहितास्कन्धपर्यन्तम्	25	15	1
3	ज्योतिषस्य होरास्कन्धः	25	15	1
4	विशिष्टज्योतिर्विदां सङ्क्षिप्तः परिचयः	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• ज्योतिषशास्त्रस्य परिचयः ज्ञास्यते ।• ज्योतिषशास्त्रस्य विभिन्नाचार्याणां परिचयः ज्ञास्यते ।• शास्त्रस्य विभिन्नग्रन्थानां परिचयः ज्ञास्यते ।• आचार्यैः प्रतिपादितानां सर्वेषां तथ्यानां ज्ञानवशात् छात्रैः समीक्षात्मकम् अध्ययनं कर्तुं शक्यते ।• ज्योतिषशास्त्रस्य प्राचीनस्वरूपं ज्ञास्यते ।• ज्योतिषशास्त्रस्य मुख्यसिद्धान्तानां ज्ञानं करिष्यते ।
-----------------------	--

References:	<ol style="list-style-type: none">1. भारतीयज्योतिषशास्त्रस्येतिहासः, ग्रन्थकारः – आचार्यलोकमणिदहालः प्रकाशकः – चौखम्भासुरभारती, वाराणसी2. भारतीय ज्योतिष, ग्रन्थकारः – आचार्यबालकृष्णदीक्षितः, अनुवादकः – शिवनाथ झारखण्डी प्रकाशकः - उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थान लखनऊ3. भारतीय ज्योतिष, ग्रन्थकारः - नेमिचन्द्रशास्त्री प्रकाशकः – भारतीय ज्ञानपीठ नई दिल्ली
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Ved Vedang
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	Falit Jyotish -05	Total Hours	60
Subject Code	4305	Total Credits	04
Subject Type	Major 4305	Paper No	03

Name of the Text Book :- योगसागरः

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">• विविधयोगानां नामानि ज्ञायेत् ।• भृगुसूत्राणां ज्ञानं भवेत् ।• योगाधारितफलनिर्धारणं कर्तुं शक्यते ।• फलितशास्त्रे भृगुयोगदानं ज्ञायेत् ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	योगनामतः महोदधियोगफलं यावत्	25	15	1
2	पिशाचयोगफलतः शक्रयोगफलं यावत्	25	15	1
3	महिषयोगफलतः सागरयोगफलं यावत्	25	15	1
4	भ्रातृहायोगफलतः जीवयोगफलं यावत्	25	15	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• विविधयोगानां नामानि ज्ञास्यति।• भृगुसूत्राणां ज्ञानं भविष्यति।• योगाधारितफलनिर्धारणं कर्तुं शक्यति।• फलितशास्त्रे भृगुयोगदानं ज्ञास्यति।			
References:	1 . योगसागरः, सम्पादकः - डॉ.गिरिजाशङ्कर शास्त्री, प्रकाशकः - चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी			

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL**शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः**

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Darshan
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	Sarvadarshan -09	Total Hours	60
Subject Code	4109	Total Credits	04
Subject Type	Major -4109 Minor-4409	Paper No	01 & 04

Name of the Text Book :- **मीमांसान्यायप्रकाशः (प्रयोगविधिनिरूपणात् आन्तम्)**

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">मीमांसादर्शनस्य परिचयहेतवे ।भारतीयदर्शनेषु मीमांसादर्शनस्य स्वरूपज्ञानाय।मीमांसादर्शनरीत्या वाक्यार्थज्ञानस्य पद्धतिपरिचयाय।मीमांसादर्शनस्य पारिभाषिकपदानाम् अभिज्ञानार्थम्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	प्रयोगविधिनिरूपणम् – क्रमनिरूपणपर्यन्तम्	25	15	1
2	अधिकारविधिनिरूपणात् परिसंख्यायाः दोषत्रयपर्यन्तम्	25	15	1
3	नामधेयनिरूपणात् न्यायसुधाकारमतखण्डनम्	25	15	1
4	निषेधनिरूपणात् ग्रन्थसमाप्ति यावत्	25	15	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">अतिविस्तृतस्य मीमांसादर्शनस्य सङ्क्षेपतया परिचयः अस्मात् ग्रन्थात् भविष्यति ।मीमांसादर्शनानुसारं धर्मलक्षणम्, धर्मप्रमाणम्, वेदस्यापौरुषेयत्वम्, शब्दनित्यत्वम् इत्यादिविषयाणां परिचयो भविष्यति ।मीमांसादर्शने निरूपितस्य यज्ञयागादिकर्मकाण्डस्य ज्ञानं भविष्यति ।			
References:	<ol style="list-style-type: none">न्यायबोधिनी, व्याख्याकारः - डा. दयाशंकर शास्त्री, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसीमीमांसान्यायप्रकाशः, सम्पादकः - राधेश्याम चतुर्वेदी, चौखम्बा संस्कृत सीरिज, वाराणसीमीमांसान्यायप्रकाशः, व्याख्याकारः - डा. दयाशंकर शास्त्री, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसीमीमांसान्यायप्रकाश-विमर्शः, कपिलदेव पाण्डेयः, सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी			

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL**शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः**

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Darshan
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	Sarvadarshan -09	Total Hours	60
Subject Code	4209	Total Credits	04
Subject Type	Major 4209	Paper No	02

Name of the Text Book :- न्यायसिद्धान्तमुक्तावली (जलनिरूपणादारभ्य प्रत्यक्षखण्डान्ता)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">सूक्ष्मतया विषयनिरूपणस्य शैल्याः अभिज्ञानार्थम् ।न्यायवैशेषिकदर्शनगतपारिभाषिकशब्दानाम् अर्थज्ञानाय ।संस्कृतस्य पठन-लेखन-श्रवणादीनां कौशल्यवर्धनार्थम्।
---	--

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	जलनिरूपणात् वायुनिरूपणपर्यन्ता	25	15	1
2	आकाशनिरूपणात् - दिग-निरूपणपर्यन्तो भागः	25	15	1
3	आत्मनिरूपणम्	25	15	1
4	बुद्धि निरूपणात् प्रत्यक्षखण्डान्ता	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">न्यायदर्शनानुसारम् आपः, अग्निः, वायुश्च इति द्रव्याणां विशेषज्ञानं भविष्यति ।न्यायदर्शनानुसारं नित्यद्रव्याणां तत्रापि आत्मनः ज्ञानम् अस्मात् पत्रात् भविष्यति ।न्यायदर्शनस्य अन्यथासिद्धित्वम्, प्रमाणसङ्ख्याज्ञानम्, प्रत्यक्षप्रमाणस्य च षड्विधसन्निकर्षसहितं ज्ञानं भविष्यति ।
-----------------------	--

References:	<ol style="list-style-type: none">न्यायसिद्धान्तमुक्तावली, व्याख्याकार - गजानन शास्त्री मुसलगाँवकर, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसीन्यायसिद्धान्तमुक्तावली, व्याख्याकार - राजाराम शुक्ल, सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसीन्यायसिद्धान्तमुक्तावली, व्याख्याकार - श्रीकृष्ण वल्लभाचार्य, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसीभारतीय दर्शन आलोचन और अनुशीलन, लेखक - चन्द्रधर शर्मा, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी
--------------------	--

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Darshan
Semester	4	Total Marks	50(T)+50(I)=100
Subject Name	Sarvadarshan -09	Total Hours	60
Subject Code	4309	Total Credits	04
Subject Type	Major 4309	Paper No	03

Name of the Text Book :- **मीमांसा-परिभाषा (कृष्णयज्वाविरचिता)**

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none">मीमांसादर्शनस्य प्रारम्भिकः परिचयो भवेत् ।मीमांसादर्शनस्य सैद्धान्तिकपक्षस्य ज्ञानं भवेत् ।मीमांसादर्शनस्य पारिभाषिकपदानाम् अर्थज्ञानं भवेत् ।
---	--

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	आरम्भतः प्रयोगविधिपर्यन्तम्	25	15	1
2	अपूर्वसाधनात् परिसंख्याविधिं यावत्	25	15	1
3	श्रुत्यादिषट्प्रमाणारभ्यः प्रतिपत्तेः लक्षणान्तरपर्यन्तम्	25	15	1
4	अर्थगुणकर्मणोः प्राधान्यविचारम् आरभ्य अर्थक्रमनिरूपणम्	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">मीमांसादर्शनस्य प्रारम्भिको परिचयो भविष्यति ।मीमांसादर्शनस्य सैद्धान्तिकपक्षस्य ज्ञानं भविष्यति ।मीमांसादर्शनस्य पारिभाषिकपदानाम् अर्थज्ञानं भविष्यति ।
-----------------------	---

References:	मीमांसापरिभाषा , चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	ગુજરાતી	Total Hours	30
Subject Code	4536	Total Credits	02
Subject Type	AEC-4536	Paper No	5

Name of the Text Book :- શ્રેષ્ઠ ગુજરાતી ખંડ કાવ્યો –સંપાદક ચિનુ મોદી અને સતીશ વ્યાસ (પસંદગીની દશ કૃતિ)

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> વિદ્યાર્થી અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનાં ખંડકાવ્યના સ્વરૂપનો પરિચય મેળવે. ગુજરાતી સાહિત્યનાં પ્રમુખ ખંડકાવ્યકૃતિનો પરિચય થાય. 			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	ખંડકાવ્ય સંજ્ઞા સ્વરૂપ અને લક્ષણો , ખંડકાવ્ય ઉદ્ભવ વિકાસ શ્રેષ્ઠ ગુજરાતી ખંડ કાવ્યો (૧) વસંત વિજય-કાન્ત (૨) ચક્રવાક -મિથુન -કાન્ત (૩) ચિત્ર વિલોપન-નરસિંહ રાવ (૪) ગ્રામ માતા-કલાપી (૫) મહાત્રયંબક-સુંદરમ (૬) એભલ વાળો -બોટાદકર (૭) છેલ્લી પૂજા-પ્રહલાદ પારેખ (૮) બાહુલ-ચિનુ મોદી (૯) શિખંડી-વિનોદ જોશી (૧૦) જટાયુ-સિતાંશુ ચશચંદ્ર મેહતા	25	15	2
2	ખંડકાવ્યમાં વિષય વૈવિધ્ય ,ખંડકાવ્યમાં સંઘર્ષ ,ખંડકાવ્યમાં ચરિત્ર ચિત્રણ ,ખંડકાવ્યમાં રસ નિરૂપણ ,ખંડકાવ્યમાં છંદ વૈવિધ્ય શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ, વિરામ ચિન્હો	25	15	
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> વિદ્યાર્થીઓને અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપના ખંડકાવ્ય સ્વરૂપનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થશે . ગુજરાતી સાહિત્યનાં વિવિધ ખંડકાવ્યના અભ્યાસથી જ્ઞાન પ્રાપ્ત થશે. 			
References:	<p>૧ ખંડકાવ્ય – સ્વરૂપ અને વિકાસ – ચિનુ મોદી</p> <p>૨ ગુજરાતી ખંડકાવ્યો – સંક્ષા અને સમીક્ષા ,ચિનુ મોદી</p> <p>૩ આપણાં ખંડકાવ્યો –ધીરુ પરીખ</p> <p>૪ સતર સાહિત્ય સ્વરૂપોનો ઇતિહાસ, ડૉ. પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ .</p> <p>૫ ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ રમેશ ત્રિવેદી .</p> <p>૬ સરળ ગુજરાતી વ્યાકરણ –ભરત ઠાકર</p> <p>૭ ભાષા સજ્જતા અને લેખન કૌશલ્ય – ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ પાશ્વ પ્રકાશન ,</p>			

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	HINDI	Total Hours	30
Subject Code	4537	Total Credits	02
Subject Type	AEC-4537	Paper No	5

Name of the Text Book :- सप्त एकांकी- एकांकी संग्रह

Course Objectives Student will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • छात्र हिन्दी एकांकी के स्वरूप को विस्तार से जाने । • छात्र हिन्दी एकांकी के उद्भव और विकास को जाने । • छात्र हिन्दी के प्रमुख एकांकीकारों से अवगत हो । • छात्र अभ्यासक्रम में समाविष्ट एकांकी को पढ़कर उसकी तात्त्विक समीक्षा करना सीखें ।
---	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	एकांकी- परिभाषा, तत्त्व, प्रकार, विकास अभ्यासक्रम में समाविष्ट एकांकियों के एकांकीकारों का परिचय	25	15	02
2	'पृथ्वीराज की आँखें'- एकांकी का कथानक 'पृथ्वीराज की आँखें'- एकांकी में व्यक्त ऐतिहासिकता 'रीढ़ की हड्डी'- एकांकी का कथानक 'रीढ़ की हड्डी'- एकांकी में व्यक्त सामाजिक यथार्थवाद 'यहाँ रोना मना है'- एकांकी का कथासार 'यहाँ रोना मना है'- एकांकी में व्यक्त नारीचेतना	25	15	
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • छात्र हिन्दी एकांकी के स्वरूप को विस्तार से जानेंगे । • छात्र हिन्दी एकांकी के उद्भव और विकास को जानेंगे । • छात्र हिन्दी के प्रमुख एकांकीकारों से अवगत होंगे । • छात्र अभ्यासक्रम में समाविष्ट एकांकी को पढ़कर उसकी तात्त्विक समीक्षा करना सीखेंगे । 			
अभ्यासग्रन्थ :	1. सप्त एकांकी, संपादक- डॉ.बी.के.कलासवा, शान्ति प्रकाशन, अहमदाबाद			
References :	<ul style="list-style-type: none"> • हिन्दी समस्यामूलक नाटकों की शिल्प-विधि, पूनम कुमारी, जयभारती प्रकाशन, इलाहाबाद • नाटक और नाट्य शैलियाँ, दुर्गा दीक्षित, जयभारती प्रकाशन, इलाहाबाद • नाट्य सिद्धान्त विवेचन, शान्ति मलिक, जयभारती प्रकाशन, इलाहाबाद • हिन्दी के नाट्य शिल्पी, शान्ति मलिक, जयभारती प्रकाशन, इलाहाबाद 			

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	English (Grammar and Composition)	Total Hours	30
Subject Code	4538	Total Credits	02
Subject Type	AEC-4538	Paper No	5

Name of the Text Book :- **Beautiful Minds: A Textbook for College Students: McMillan**

Course Objectives :				
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	Text: Beautiful Minds: A Textbook for College Students: McMillan (Section-02)	25	15	1
2	Grammar: (1) Degrees of Comparison, (2) Idioms (From the given List) Composition: (1) Story Writing , (2) Dialogue Writing (Guided)	25	15	1
Course Outcome				
References:	1.Beautiful Minds: A Textbook for College Students: McMillan			

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	English and Communication Skill	Total Hours	30
Subject Code	4539	Total Credits	02
Subject Type	AEC-4539	Paper No	5

Course Objectives :	<ul style="list-style-type: none"> To initiate the students into developing the skill of communication. To expose key concepts of different communication forms as well as various aspects of communication To acquire ability in communication by developing student's writing, reading, speaking and interview skills and techniques.
----------------------------	--

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	Effective Speaking Introduction Basic sounds of English Word stress Sentence stress Achieving confidence, clarity and fluency	25	15	1
2	Grammar & Vocabulary 1.Telephonic & Practical conversation (At.College,Bank,Library,Movie,etc) 2. Proverbs	25	15	1

Course Outcome :	<ul style="list-style-type: none"> The Student will initiate into developing the skills of communication The Student will get skilled by the exposure to different communication skills as well as various aspects of communication The Students will acquire ability in communication by developing student's writing, reading, speaking and interview skills and techniques.
-------------------------	---

References :	<p>Books:</p> <ol style="list-style-type: none"> Minaxi, Raman (2013) Technical communication: Principles & Practice, New Delhi: OUR Leech, Geoffrey and Jan svartvik A communicative Grammar of English Routledge-2002 High School English Grammar & Composition (Wren & Martin)
---------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	अंग्रेजी-कम्प्युटर	Total Hours	30
Subject Code	4646	Total Credits	02
Subject Type	SEC-4646	Paper No	6

Name of the Text Book :- **Colors of life- A Textbook for College Students, Macmillan**

Course Objectives :				
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	Text: Colors of life- A Textbook for College Students, Macmillan Prose-2- Laxmibai- The Brave Rani of Jhansi, O.L. Henderson and Richard Word Grammar: Model Auxiliaries (blanks) Composition :- Dialogue writing (guided) Dialogue between (1) student-teacher(2) student- librarian (3) booking clerk-passenger(4) customer-band clerk ..etc	25	15	1
2	- Networking Concepts , Components, Tdypes , Topologies - Internet Introduction, History, Intranet, Extranet, Client server architecture, address mechanism, Various Internet services, e-mail ,Concept and use of : E-Commerce, E-Business, E- Governance, Mobile Commerce , Types of Payment System (Digital Cash, Electronic Cheque, Smart Card, Debit/Credit Card,UPI,E-Wallet)	25	15	1
Course Outcome :				
References :	1. Text: Colors of life- A Textbook for College Students, Macmillan			

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Ved-Vedang
Semester	4	Marks	25(T)+25(I)=50
Subject	व्यावहारिक ज्योतिष	Hours	30
Paper Name	4647	Total Credits	02
Paper Code	SEC-4647	Paper No	6

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • जन्मकुण्डल्यां अरिष्टयोगज्ञानाय • कर्मजीवयोगज्ञानाय • राजयोगज्ञानाय • विविधानां दशान्तर्दशाज्ञानाय
--	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	<ul style="list-style-type: none"> • अरिष्टयोगाःतदभङ्गाश्च • कर्माजीवाविचारणा (आजीविकाविचारः) • राजयोगाः नीचभङ्गराजयोगाश्च • अनफा, सुनफा, दुरुधरा, केमद्रुमयोगः, गजकेशरी योगः • वेशि- वासि-उभयचरीयोगाः नाभसयोगाः 	25	15	1
2	<ul style="list-style-type: none"> • प्रमुखदशानां परिचयः • विशोत्तरीदशान्तर्दशासाधनम् • अष्टोत्तरीदशान्तर्दशासाधनम् • सूर्यादिग्रहाणां दशान्तर्दशाफलज्ञानम् रत्नधारणविचारः 	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • अनेन छात्राः जातकस्य जन्मकुण्डल्यां नैके अरिष्टयोगानां तदभङ्गनाञ्च • छात्राः जनानां रूच्यानुसारं तेषां वृत्तिकारकाणां ग्रहाणां विचारपूर्वकं आजीविकायाः परामर्शः दातुं शक्नुवन्ति । • छात्राः राजयोगानां लक्षणं ज्ञास्यन्ति । • अनेन विविधानां दशान्तर्दशानां साधनं तासां फलञ्च ज्ञास्यन्ति । • अनिष्टग्रहशान्त्यर्थं रत्नानां ज्ञानं करिष्यन्ति ।
References:	<ol style="list-style-type: none"> 1. भावप्रकाशः, सत्येन्द्रमिश्रः, चौखम्भा सुरभारती प्रकाशन वाराणसी 2. जातकपारिजातः, पं. कपिलेश्वर शास्त्री, चौखम्भा संस्कृत संस्थान वाराणसी 3. बृहत्पराशरहोराशास्त्रम् -पं. देवचन्द्र झा चौखम्भा प्रकाशन वाराणसी 4. शास्त्रपरिचयिका-द्वितीयप्रकरणम्, लेखकः- डॉ. नित्यानन्द ओझा, प्रकाशकः- श्री सोमनाथ संस्कृत विश्वविद्यालय

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Ved-Vedang
Semester	4	Marks	25(T)+25(I)=50
Subject	व्यावहारिक वास्तुशास्त्र	Hours	30
Paper Name	4648	Total Credits	02
Paper Code	SEC-4648	Paper No	6

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • गृहनिर्माणाय वास्तुपदज्ञानार्थम् • गृहे द्वारस्थानज्ञार्थम् • कक्षनिर्माणस्थानज्ञानार्थम् • वास्तुसन्दर्भे शुभाशुभवृक्षज्ञानार्थम्
--	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	<ul style="list-style-type: none"> ❖ एकाशीतिवास्तुचक्रविचारः ❖ चतुः षष्ठिपदवास्तुविचारः ❖ द्वारविचारः - (1) द्वारस्वरूपज्ञानम् (2) द्वारदिग्विचारः (3) द्वारवेधज्ञानम् (4) द्वारस्थापनम् (5) सूर्यवशेन द्वारचक्रज्ञानम् (5) गवाक्षविचारः 	25	15	1
2	<ul style="list-style-type: none"> ❖ गृहभित्तिप्रमाणम् ❖ गृहस्य उच्छ्रिति-प्रमाणम् ❖ गृहाणां दैर्घ्य-विस्तारमानम् ❖ गृहकक्षनिर्माणस्थानम् - (1) ब्रह्मस्थानम् (2) शयनकक्षः (3) स्वागतकक्षः (4) देवकक्षः (5) भोजनपाकशाला (6) भोजनालयः (7) सङ्ग्रहप्रकोष्ठः (8) शौचालयः (9) सोपानम् (10) जलव्यवस्थापनम् ❖ गृहसमीपे शुभाशुभवृक्षाः - (1) गृहसमीपे शुभाशुभवृक्षाः (2) त्याज्यवृक्षानां परिहारः (3) कयोश्चित् द्वयोः वृक्षयोः रिक्तस्थानप्रमाणम् (4) वृक्षारोपणविधिः (5) वृक्षारोपणमुहूर्तः (6) जलाशयारामदेवप्रतिष्ठासुहूर्तविचारः 	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • अनेन छात्राः वास्तुपुरुषस्य शरीरे चतुष्षष्टि- एकाशीतिपदौ जास्यन्ति । • वास्तुपदज्ञानेन गृहेद्वाराणां स्थाननिर्धारणं करिष्यन्ति । • छात्राः द्वारस्वरूपस्य,द्वारवेधस्य च ज्ञानं अर्जयिष्यन्ति • विविधानां प्रकोष्ठानां स्थाननिर्धारणं करिष्यन्ति । • गृहस्य समीपे शुभाशुभवृक्षविषये ज्ञानं अर्जयित्वा निर्दिष्टस्थानेषु वृक्षारोपणं करिष्यन्ति कारयिष्यन्ति च ।
----------------	--

References:	<ol style="list-style-type: none"> 1 बृहदवास्तुमाला- श्री रामनिहोरद्विवेदी 2 वृहत्संहिता- पं अच्युतानन्द झा प्रकाशकः चौखम्भाविद्याभवन वाराणसी 3 वास्तुरत्नावली- श्रीमदच्युतानन्द झा 4 वास्तुशास्त्रमञ्जूषा- कनुभाई पुरोहित
-------------	--

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of Faculty	Ved-Vedang
Semester	4	Marks	25(T)+25(I)=50
Subject	व्यवहारिक कर्मकांड	Hours	30
Paper Name	4649	Total Credits	02
Paper Code	SEC-4649	Paper No	6

Name of the Text Book :- ब्रह्मनित्यकर्मसमुच्चय

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ol style="list-style-type: none">1. श्राद्ध विधि समझे.2. श्राद्धनां प्रकारो विशेषे ज्ञाते.3. शुद्ध वैदिकमंत्रोच्चार करे अने मंत्रोनां अर्थ समझे.4. पितृसूक्तनां मंत्रोनां अर्थ ज्ञाते.5. प्रायोगिक कर्मकांड शीघ्र.
--	---

COURSE CONTENT

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
युनिट – 1	दशाह, अष्टादशाह, द्वादशाह, त्रयोदशाह प्रयोगः पितृसूक्त	25	15	1
युनिट – 2	तर्पण विधि. श्राद्धनां प्रकारो अने विधि.	25	15	1

Course Outcome	<ol style="list-style-type: none">1. श्राद्ध विधि समझते.2. श्राद्धनां प्रकारो विशेषे ज्ञाते.3. शुद्ध वैदिकमंत्रोच्चार करे अने मंत्रोनां अर्थ समझते.4. पितृसूक्तनां मंत्रोनां अर्थ ज्ञाते.5. प्रायोगिक कर्मकांड शीघ्र.
-----------------------	---

References:	ब्रह्मनित्यकर्मसमुच्चय- शास्त्री दुर्गाशंकर उमाशंकर, शास्त्री दुर्गाशंकरसंस्कृत पुस्तकालय मुंबई नित्यकर्म पूजा प्रकाश - गीताप्रेस गोरखपुर. नैमित्तिक कर्म प्रकाश - गुजरात विद्यापीठ ग्रंथालय श्राद्धविवेक- यौजाम्बा प्रकाशन. श्राद्धरत्नम् - यौजाम्बा प्रकाशन
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri		Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	4		Marks	25(T)+25(I)=50
Subject	ICT		Hours	30
Subject Code	4650		Credits	02
Subject Type	SEC-4650		Paper	06

Object Oriented Programming Using C ++

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> To learn concepts of Object Oriented Programming. Learn Object Oriented Programming using C++.
--	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	<p><u>Programming Languages :-</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Classification of Programming Languages <ul style="list-style-type: none"> Procedure Oriented Programming Language Object Oriented Programming Language Scripting Languages Object Oriented Programming Language <ul style="list-style-type: none"> Introduction Features of Object Oriented Language Different Object Oriented Language <ul style="list-style-type: none"> C++ , Java , Python ,PHP <p><u>Introduction of C++ Language</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Introduction Difference between C and C++ Basic Syntax Input and Output in C++ <ul style="list-style-type: none"> Cout Cin Comments in C++ Variables and Data Type Operators in C++ Conditional Structures in C++ Different Loops in C++ Arrays in C++ 	25	15	01
2	<p><u>Functions</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Functions in C++ <ul style="list-style-type: none"> Syntax Parameters\Arguments Default Parameter Multiple Parameters Return Values Different ways of calling function <ul style="list-style-type: none"> Pass by Value 	25	15	1

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pass By Reference • Function Overloading <ul style="list-style-type: none"> ▪ Overview ▪ Using Function Overloading • Introduction to recursion <p>Classes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introduction to Class and Object • Defining Class <ul style="list-style-type: none"> ▪ Data members ▪ Member functions ▪ Access Specifiers • Defining Objects <ul style="list-style-type: none"> ▪ Accessing data members and member functions • Friend function • Constructor <ul style="list-style-type: none"> ▪ Definition ▪ Use of Constructors ▪ Characteristics of Constructor ▪ Different Types ▪ Constructor Overloading Destructor 			
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> • Students will be able to implement concepts of Object Oriented programming. • Students will be able to write programs in C++. 			
References:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Object Oriented Programming with C++ second edition, E.Balagurusamy, TBS 2. https://www.scribd.com/document/80188505/C-Balaguruswamy# 			

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	NSS	Total Hours	30
Subject Code	4776	Total Credits	02
Paper No	VAC-4776	Paper No	07

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> - विद्यार्थिनि राष्ट्रीय सेवा योजनाको परिचय थये. - राष्ट्रीय सेवा योजनाको विद्यार्थिना क्रौशल्यमा विकास थये. - विद्यार्थिओ समुदायनी समस्याओ अने तेना उकेवोना मलत्वने समजथे. ते पछी, तेओ सरकार द्वारा मान्य बिन- सरकारी संस्थाओमा अने अन्य युवा अने सामाजिक प्रवृत्तिओमा रोजगार माटे मद्ददरूप थये. - विद्यार्थिनि समुदायनी मूलभूत समज अने माहितीथी परिचय थये. - विद्यार्थिओ सामाजिक समुदायना अभ्यासक्रममा पाए जई शके छे अने विविध सामाजिक संस्थाओ साथे संबन्धित विभागओमा तको मेगवी शकेछे.
---	--

COURSE CONTENT

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	राष्ट्रीय सेवा योजनाको परिचय अने मूलभूत प्यावः- - इतिहास - ध्येओ अने उद्देश्यो - खिलन, राष्ट्रीय सेवा योजना बेज, राष्ट्रीय सेवा योजना ध्वज - राष्ट्रीय सेवा योजनागीत - लक्ष्य गीत, सहभावन गीत, राष्ट्रीय युवा गीत राष्ट्रीय सेवा योजना संस्था	25	15	1
2	राष्ट्रीय सेवा योजनानु संगठन माणपुं, नियमित प्रवृत्तिओ अने कार्यक्रमो - राष्ट्रीय सेवा योजनानु संगठन माणपुं - नियमित प्रवृत्तिओनो प्याव - गामो/ वसालतोने दत्तक वेवानो आधार. - सर्वेक्षण पद्धति. - राष्ट्रीय सेवा योजना प्रवृत्तिओनुं केले-उर. - राष्ट्रीय सेवा योजना वर्क डायरीनी जणवणी. युवा अने स्वयं सेवा:- - युवानीव्याप्या, मुद्दाओ, पडकारो अने युवानोनी तको. - सामाजिक परिवर्तनना ओजन्ट तरीके युवानो - स्वयंसेवानी भारतीय परंपरा - स्वयंसेवानुं मलत्व अने आवश्यकता - स्वयंसेवा माटे प्रेरणा अने अवरोधो	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> - विद्यार्थिनि सर्वांगी विकास थये. - विद्यार्थिना क्रौशल्यमा विकास थये. - विद्यार्थिओ समुदायनी समस्याओ अने तेना उकेवोना मलत्वने समजथे. ते पछी, तेओ सरकार द्वारा मान्य बिन- सरकारी संस्थाओमा अने अन्य युवा अने सामाजिक प्रवृत्तिओमा रोजगार माटे मद्ददरूप थये. - विद्यार्थिनि समुदायनी मूलभूत समज अने माहिती प्राप्त थये. - विद्यार्थिओ सामाजिक समुदायना अभ्यासक्रममा पाए जई शके छे अने विविध सामाजिक संस्थाओ साथे संबन्धित विभागओमा तको मेगवी शकेछे.
-----------------------	---

References:	<ul style="list-style-type: none"> - NSS Manual 2006, Ministry of youth Services and Sports, Govt. of India, New Delhi. - Orientation Course for NSS Programme Officers, TISS - डोसुरेश चंद्र त्यागी ., डो रतन लाल ., राष्ट्रीय सेवा योजना परिचय एवम दर्शन - राष्ट्रीय सेवा योजना (युवा नेतृत्व अने राष्ट्रनिर्माण), गुजरात युनिवर्सिटी - डोचोचा .एम .ए ., राष्ट्र निर्माण में राष्ट्रीय सेवा योजना की भूमिका,
--------------------	--

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	प्राकृतिक स्वास्थ्य	Total Hours	30
Subject Code	4777	Total Credits	02
Paper No	VAC -4777	Paper No	07

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> समाजना वोकोने प्राकृतिक चिकित्सा तरङ्ग वाणवा प्राकृतिक चिकित्साना अंगो विशे माहितगार करवा
--	--

COURSE CONTENT

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
युनिट - 1	<ul style="list-style-type: none"> प्राकृतिक चिकित्सा (निसर्गोपचार) माटे भारतीय वेद अने शास्त्रमां समायेलो इतिहास अने आधारो प्राकृतिक चिकित्सानुं महत्व प्राकृतिक चिकित्साना सिद्धांतो मोडर्न सायन्स, होमियोपेथी, आयुर्वेद, सिद्ध, युनानी अने नेचरोपेथी जेवी आरोग्य माटे काम करती तमाम शास्त्रांचो परिचय माटी चिकित्सानो परिचय, उपयोग अने झयदा जण चिकित्सानो परिचय, उपयोग अने झयदा मसाज थेरापी अने विविध प्रकारना मसाज विशे समजूती 	25	15	1
युनिट - 2	<ul style="list-style-type: none"> आरोग्य चेटले शुं ? नेचरोपेथी, आयुर्वेद अने WHO अनुसार आरोग्यनी व्याख्या सूर्य चिकित्सा, स्टीम बाथ प्रक्रिया अने तेना झयदा आहार अथे औषधः परिचय कबजियात, असिडिटी, अपचो वगेरे जेवा पाचन विकार माटे प्राकृतिक चिकित्सा अने सारवार संधिवा, कमरनो दुःभावो, घुंटाणो दुःभावो, गरदननो दुःभावो अने सायटीका माटे प्राकृतिक चिकित्सा अने सारवार डायाबिटीस, मेडस्वीपणुं, हायपरटेन्शननी प्राकृतिक चिकित्सा द्वारा सारवार 	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> विद्यार्थींचो प्राकृतिक चिकित्सा तरङ्ग वाणशे प्राकृतिक चिकित्सानुं महत्व जाणशे अलग अलग रोगोमां प्राकृतिक चिकित्सानो उपयोग करतां थशे
-----------------------	---

References:	<ol style="list-style-type: none"> नेचरोपेथी- A WAY OF LIFE - डॉ. धर्मवीर यादव उपचार पद्धति - LINE OF TREATMENT-आचार्य बाल कृष्ण- दिव्य प्रकाशन- दिव्ययोग मंदिर आरोग्य अङ्क- 79 वे वर्ष के कल्याण विशेषांक- संवर्धीता संस्करण- गीता प्रैस-गोरखपुर प्राकृतिक चिकित्सा एक समग्र उपचार पद्धति- डॉ.सरस्वती कामा -डॉ. शर्मा प्राकृतिक चिकित्सा - डॉ . अच.के. बभ्रुं
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	सामान्य ज्ञान	Total Hours	30
Subject Code	4778	Total Credits	02
Paper No	VAC -4778	Paper No	07

Name of the Text Book :-

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> - विद्यार्थीઓને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે સજ્જતા થશે - ભારતના બંધારણ વિશે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે - ભારતના સાંસ્કૃતિક વારસા વિશે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે - સરકારશ્રીની વિવિધ યોજનાઓ વિશે જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે - ગુજરાતના સ્થાપત્ય અને કળા વિશે સામાન્ય જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે
--	---

COURSE CONTENT

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	ભારતનું બંધારણ – લાક્ષણિકતાઓ, આમુખ, મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો, માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો, અગત્યના બંધારણીય સુધારાઓ, મહત્વની જોગવાઈઓ અને બંધારણનું માળખું સંઘ અને રાજ્યોના કાર્યો, જવાબદારી, સંસદ અને રાજ્યના વિધાન મંડળનું માળખું, કાર્ય અને સત્તાઓ, રાજ્યપાલ અને રાષ્ટ્રપતિની ભૂમિકા	25	15	1
2	ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો (ગુજરાતના વિશેષ સંદર્ભે) – સાહિત્ય, શીલ્પ અને સ્થાપત્ય, ગુજરાતની કળા અને કસબ, ગુજરાતના તીર્થસ્થળો અને પર્યટનસ્થળો ભારત સરકારની વિવિધ યોજનાઓ - પ્રધાનમંત્રી કિસાન માનધન અને કિસાન સન્માન નિધિ યોજના, અટલ પેન્શન યોજના, પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના, સખી વન સ્ટોપ સેન્ટર યોજના, મહિલા સ્વાવલંબન યોજના, છાત્રલક્ષી યોજનાઓ, ભોજનબીલ સહાય યોજના, શોધ સ્કોલરશીપ યોજના, ટેબ્લેટ વિતરણ યોજના	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> - વિદ્યાર્થીઓને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટે સજ્જતા - ભારતના બંધારણ વિશે જ્ઞાન પ્રાપ્તિ - ભારતના સાંસ્કૃતિક વારસા વિશે જ્ઞાન પ્રાપ્તિ - સરકારશ્રીની વિવિધ યોજનાઓ વિશે જ્ઞાન પ્રાપ્તિ - ગુજરાતના સ્થાપત્ય અને કળા વિશે સામાન્ય જ્ઞાન પ્રાપ્તિ
-----------------------	---

References:	<p>૧ – ભારતનું બંધારણ, વર્લ્ડ ઈનબોક્સ પ્રકાશન / નવનીત પ્રકાશન / યુવા ઉપનિષદ પબ્લિકેશન</p> <p>૨ – ભારત અને ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક વારસો, વર્લ્ડ ઈનબોક્સ પ્રકાશન / આઈસ મેજિક પ્રકાશન</p> <p>૩ – પંચાયતી રાજ અને મહત્વની યોજનાઓ, યુવા ઉપનિષદ પબ્લિકેશન</p> <p>૪ – યોજનાઓ, અક્ષર પબ્લિકેશન, અમદાવાદ</p>
--------------------	--

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	IPDC-2	Total Hours	30
Subject Code	4779	Total Credits	02
Paper No	VAC -4779	Paper No	07

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> ▪ विद्यार्थीઓને सर्वग्राही मूल्य-आधारित शिक्षण प्रदान करवुं जे तेमने तेमना व्यक्तिगत, पारिवारिक अने सामाजिक जिवनमां सङ्ग थवा सक्षम बनावे. ▪ विद्यार्थीઓने असरकारकसुटेवोविकसाववा तेम जतेमनीमानसिक स्थिरता अने कार्यक्षमतामां वृद्धि थाय अने व्यक्तिगत विकास माटे प्रोत्साहन मणे तेवुं शिक्षण आपवुं. ▪ विद्यार्थीઓ तेमनी कारकिर्दीमां वधु सङ्गबनेतेवाकौशल्यो)सोडरिस्कि (शीभववा, जेतेओने आगण उपर नोकरी के व्यवसायलक्षी क्षेत्रोमां पण सहाय्यप थाय. ▪ भारतना अजोड वारसानुं गौरव जाणववा अने वैश्विक मूल्योनी जागृति वधारवा येवा नागरिको तैयार करवा जे तेमनापरिवार, कोलेज, व्यावसायिक क्षेत्र अने राष्ट्रनी प्रगति माटे प्रयत्नशील रहे.
--	--

COURSE CONTENT

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	(१) स्वयंनुं नवनिर्माण- परिष्कारने नजरमां राप्तीने प्रारंभ (२) स्वयंनुं नवनिर्माण- व्यसनमुक्त जिवन (३) परोपकारनुं प्रशिक्षण- केसस्टडीसुज भुंकेप राहतकार्य २००१- (४) कौशल्यनिर्माण-संप अने संवादिता (५) मेरा भारत महान- वर्तमान भारत (६) महान व्यक्तिओना पगलेपगले- नम्र नेतृत्व (७) मेरा भारत महान- आदर्श नागरिक-१- (८) मेरा भारत महान- आदर्श नागरिक-२	25	15	1
2	(१) निष्कण्ठा-येक पाठशाळा- शाश्वत समजसुधी जिवन शण्णगारीये (२) मकान नहींघर बनावीये , -सुलोने सुलीयेआनंटे जूलीये , (३) स्वयंनुं नवनिर्माण-तण्णवमुक्तिनी तरकीब (४) स्वयंनुं नवनिर्माण-पहेलुं सुभ ते जाते नर्या (५) महान व्यक्तिओना पगलेपगले- अनुभवोनी आस्वाह (६) कौशल्यनिर्माण- आर्थिक आयोजन (७) स्वयंनुं नवनिर्माण-संग येवो रंग	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none"> ▪ विद्यार्थीओना जिवनमां मानवताना मूल्यो जेवा केयेकता, क्षमा, सहानुभूति, सेवा, असरकारकवाणीव्यवहारजेवा अनेकगुणोनी अभिवृद्धि थशे. ▪ विद्यार्थीओनी परिवार साथेनी आत्मीयता वधशे, तेम ज बीजानी लागणीओने समजु शकशे. अने पोतानी जवाबदारीओथी सभान थशे. ▪ आदर्श, शिस्तबद्धअनेमूल्य-आधारितजिवनजुव्याहोयतेवामहापुरुषोना जिवनमांथी प्रेरणाप्राप्तकरी, उच्यचारित्र्य धडतर करी जिवनने वधु सार्थक अनुभवशे ▪ भारत देशना भव्य वारसा प्रत्ये गौरव अने अस्मिता साथे देशना विकासमां पोतानुं योगदान आपवा कठिबद्ध थशे.
-----------------------	--

References:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IPDC Work Book Part -2 ▪ Purchase Link: https://amzn.to/3PzcM6p ▪ IPDC Intro - https://youtu.be/FFqs7b_5P3I?si=R2vPgR5gW6dWcgwM ▪ Lecture Glimpse - https://youtu.be/oxoZW6RMspI?si=UZstAhTCpXaR97y3 ▪ IPDC Impact - https://youtu.be/KsTQTFjDj0Y?si=_EfbUkqDuCGRKWiW ▪ Preview of Workbook - https://youtu.be/_C09aqQsvzY?si=X90cOeHIENO9QqEY
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Sahitya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	संक्षिप्तविदुरनीतिशतकम् (तृतीय दीक्षा)	Total Hours	30
Subject Code	4780	Total Credits	02
Paper No	VAC -4780	Paper No	07

Name of the Text Book :- संक्षिप्तविदुरनीतिशतकम्

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none">- विदुरस्य विषये ज्ञानं भवेत् ।- विदुरनीतिशतकस्य परिचयज्ञानं भवेत् ।- विद्यार्थिलक्षणं विद्यार्थिधर्मः च ज्ञायेत ।- सज्जनलक्षणं दुर्जनलक्षणं च ज्ञायेत ।- वाचः महत्त्वं, धीरलक्षणम्, उत्तमकुलस्य लक्षणं च ज्ञायेत ।
--	---

COURSE CONTENT

UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः, श्लोकाः – १ तः २०	25	15	1
2	श्लोकाः – २१ तः ५०	25	15	1

Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">- विदुरस्य विषये ज्ञानम् ।- विदुरनीतिशतकस्य परिचयज्ञानम् ।- विद्यार्थिलक्षणज्ञानं विद्यार्थिधर्मज्ञानं च ।- सज्जनलक्षणज्ञानं दुर्जनलक्षणज्ञानं च ।- वाचः महत्त्वज्ञानं, धीरलक्षणज्ञानम्, उत्तमकुलस्य लक्षणज्ञानम् ।
-----------------------	---

References:	संक्षिप्तविदुरनीतिशतकम् – राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम् (तृतीया दीक्षा)
--------------------	---

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri (B.A.)	Name of the Faculty	Sahitya
Semester	4	Total Marks	25(T)+25(I)=50
Subject Name	संक्षिप्तरामायण(तृतीय दीक्षा)	Total Hours	30
Subject Code	4781	Total Credits	02
Paper No	VAC -4781	Paper No	07

Name of the Text Book :- संक्षिप्तरामायण(तृतीय दीक्षा)

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none">• रामस्य गुणविषये ज्ञानं भवेत् ।• आकाङ्क्षापद्धत्या पधज्ञानं भवेत् ।• समास-सन्धिज्ञानं भवेत् ।• पदानां व्याकरणदुष्ट्या वैविध्यज्ञानं भवेत् ।• भाषायां नैपुण्यं सम्भवेत् ।			
COURSE CONTENT				
UNIT	TITLE	Weightage	Hours	Credits
1	श्लोकाः १ तः २५	25	15	1
2	श्लोकाः २६ तः ५०	25	15	1
Course Outcome	<ul style="list-style-type: none">• रामस्य गुणविषये ज्ञानम् ।• आकाङ्क्षापद्धत्या पधज्ञानम् ।• समास-सन्धिज्ञानम् ।• पदानां व्याकरणदुष्ट्या वैविध्यज्ञानम् ।• भाषायां नैपुण्यम् ।			
References:	संक्षिप्तरामायणम् – राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम् (तृतीया दीक्षा)			

SHREE SOMNATH SANSKRIT UNIVERSITY-VERAVAL

शास्त्रीशिक्षाशास्त्री (B.A.B.Ed.4 Year) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2024-25

Programme	Shastri-Shikshashastri	Name of Faculty	Education
Semester	04	Marks	50(T)+50(I)=100
Subject	शिक्षाव्यवस्थापनं प्रबन्धश्च	Hours	60
Paper No.	08	Credits	04
Paper Code	-	Subject Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	<ul style="list-style-type: none"> • शैक्षिकप्रबन्धनस्य आवश्यकतावगमने समर्थाः भवेयुः। • कक्षाव्यवस्थापने समस्यानिवारकोपायानामवबोधने च योग्याः भवेयुः। • वर्गव्यवहारस्यावगमने समर्थाः भवेयुः। • विद्यालयपत्रकाणां सूचीकरणे तेषां च सज्जीकरणोपायानां विक्षेपणे समर्थाः जायेरन्। • विद्यालये उत्तमवातावरणनिर्माणे शिक्षकाणां प्राचार्याणां च भूमिकायाः निर्वहणे समर्थाः भवेयुः।
--	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	शिक्षाव्यवस्थापनं शैक्षणिकसंस्थापरिचयः च १.१ शिक्षाव्यवस्थापनम्- सङ्कल्पना, लक्षणानि, महत्त्वम्, कार्यक्षेत्रं च १.२ संस्थापरिचयः, NCTE, GCERT १.३ DIET, SSA	25	15	01
2	वर्गव्यवहारः, निरीक्षणम्, अधीक्षणं च २.१ वर्गव्यवहारः - १ - सङ्कल्पना, घटकाः, वर्गव्यवहारस्य प्रभावयन्ति परिवलानि २.२ वर्गव्यवहारः - २ - आवश्यकता, मर्यादा, फ्लेन्डरर्स महोदयस्य घटकस्य गणनम् २.३ निरीक्षणम् अधीक्षणं च - निरीक्षण-अधीक्षणयोः सङ्कल्पना, भेदश्च	25	15	01
3	विद्यालयस्य पत्रकाणि ३.१ समयपत्रकम् - अर्थः, महत्त्वम्, सोपानानि, रचनासमये ध्यातव्याः बिन्दवः ३.२ सामान्यपत्रकम्, वर्गपत्रकम् ३.३ विद्यालयाभिलेखाः, पत्रकाणां भौतिकसंरक्षणम्	25	15	01
4	माध्यमिकशिक्षाधारा, प्रवेशनियमाः, अनुशासनम् ४.१ माध्यमिकशिक्षाधारा- नूतनमाध्यमिकशालायाः प्रवेशनियमाः, शिक्षकस्य व्यावसायिकनियमाः, शिक्षकस्य आचारसंहिता ४.२ शिक्षकस्य चयनार्थं गुणाङ्कनपद्धतिः, आचार्यस्य चयनार्थं गुणाङ्कनपद्धतिः ४.३ अनुशासनम्- अर्थः, शालायाम् अनुशासनपालनम्	25	15	01

Course Outcome	•
Reference Books:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ झा मदनमोहनः, विद्यालयप्रबन्धनम्, श्रुतिप्रकाशनम्, पुरी ➤ मित्तलः सन्तोषः सिंहः फतेहः, विद्यालयप्रशासनं सङ्घटनञ्च (अनूदितग्रन्थः), राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, नई दिल्ली ➤ शर्मा माताप्रसादः, शिक्षाप्रशासनम्, आयुर्वेद हिन्दी पुस्तक भण्डार, जयपुर ➤ चन्द्रकान्तः, शैक्षिकप्रशासनं नियोजनञ्च, जगदीश संस्कृत पुस्तकालय, जयपुर ➤ झा रामसेवक, शैक्षिकप्रशासनं पर्यवेक्षणञ्च, हंसा प्रकाशन, जयपुर ➤ सुखिया एस्.पी., विद्यालय प्रशासन एवं संगठन, विनोद पुस्तक मन्दिर, आगरा ➤ दवे ज्येन्द्र अने अन्यशाणा प्, रशासन अने संगठनअमदावाद, शाह प्रकाशन.अेस.पी , ➤ अट्ट आर ,.अ.शाणा संयावनअमदावाद ,युनिवर्सिटी ग्रंथ निर्माण बोर्ड , ➤ दवेयुनिवर्सिटी ग्रंथ निर्माण ,भारतीय शिक्षणना नूतन प्रवाडो अने समस्याओ ,पाठक अने कापडीया ,पटेव , अमदावाद ,बोर्ड